СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

LIBRARY OF THE DEC 11 1928 UNIVERSITY OF ILLINOIS

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 287. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 10. грудня, 1928. VOL XXXVI. No. 287. Jersey City, N. J., Monday, December 10, 1928. THREE CENTS

КУЛИДЖ В ОБОРОНІ ДОГОВОРУ КЕЛОҐА

ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ ВСЯКИХ ОБМЕЖЕНЬ. ХОЧЕ ПЕРЕВЕСТИ РАТИФІКАЦІЮ ЩЕ ЗА СВОЄЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Секретар стейту Келоґ явився перед Комітетом для справ заграничних і обороняв свій договір у справі поставлення війни поза законом. На загал сенатори заявляються за ратифікацією договору, а тільки ставлять деякі застереження. Коли про це доніс Келоґ през. Кулиджови, президент заявив що доложить усіх старань, щоби договір був затверджений без застережень.

РУЗВЕЛТ ПРОГАНЯЄ РЕПУБЛИКАНІВ.

ЗАДУМУЄ ВВЕСТИ НАСКРІЗЬ ДЕМОКРАТИЧНУ АДМІНІСТРАЦІЮ, БО ХОЧЕ СКРІПИТИ ДЕМОКРАТИЧНУ ПАРТІЮ В НЮЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Вилієм Брей, голова Стейтового Народного Демократичного Комітету, заявив, що вибраний ґовернор Френклин Рузвелт скінчить зі „Смітовими републиканами". На урядових посадах в Олбані будуть сидіти самі демократи, а републикане будуть звільнені. В той спосіб скріпиться демократичну партію, яка була незадоволена з того, що републикане мали добрі джаби в своїх руках. А републикане й так не будуть дуже нарікати, бо вони і без того уважали републиканів в уряді як „Смитових републиканів".

ПЕРШИЙ СНІГ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 8. грудня. — Перший сьогорічний сніг завитам до міста. Але потіхи не будуть мати з нього навіть діти, бо нема чим кидатися. Сніг падає і тає на місци.

НАРКОТИКИ НА СУМУ $2,000,000.

ПАЧКУВАЛО ЇХ ПІДПРИЄМСТВО, ЯКЕ ФІНАНСУВАВ РОТШТАЙН.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Серед доходжень над убийством ґемблера Ротштайна впав прокуратор на слід пачкарського підприємства, що займалося перепачковуванням наркотиків. Із записок, які попали в руки прокуратора, виходить, що те підприємств організував і фінансував Ротштайн. Вже знайшли навіть сховані наркотики, вартости $2,000,000. Поліція про те все нічого не знала.

$32,000,000 НА ПРОГИБІЦІЮ.

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Палата ухвалила сьогодня закон, що призначує один біліон долярів на удержання секретаріятів скарбу і почти та всього діловодства, що з ними звязане, а кромі того ухвалено $32,000,000 на форсовання прогибіції. З приводу фонду, призначеного на прогибіцію, прийшло до острої виміни слів між мокрими й сухими.

В НІКАРАҐВІ НЕМА СПОКОЮ.

МАНАҐВА, Нікараґва. — Повстанчі частини ґрасують далі. Вчора забито американського сержанта Чарлса Виліємса з Асторії.

ЗАБИЛИ НЕВИННУ ЛЮДИНУ.

ШИКАҐО, 7. грудня. — Коронер Герман Бундезен хотів відшукати вбийника Лероя Ґільберта, начальника поліції з Савт Шикаґо Гайтс. Шістьох людей слідило за вбийником. А коли переїздив автомобіль, вони хотіли його задержати. Знову їдучий автомобілем Содербурґ почав утікати, бо думав, що його напали бандити. За ним почали стріляти і в той спосіб забили Скенляна, невинного чоловіка, що їхав з Содербурґом.

НІМЕЦЬ У ВЕСТ ПОЙНТ.

ПЕРШИЙ ВІД ЧАСУ, КОЛИ АМЕРИКА ВСТУПИЛА ДО СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Чермен Бриттен поставив у Морськім Комітеті резолюцію, щоби приняти до Вест Пойнт Роя фон Левінского, першого Німця від вибуху світової війни. Левінскі живе у Вашингтоні; його мати є американського роду, а втратила своє горожанство через одруження.

ВІЙСЬКО ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

УРЯД ЗАДУМУЄ ЗДУШИТИ СТРАЙК СИЛОЮ. ВЖЕ ВПАЛИ ЖЕРТВИ В ЛЮДЯХ.

БОҐОТА, Колумбія, 7. грудня. — Страйк робітників, котрі працюють у бананових плянтаціях, поширюється. В сутичках з військом згинуло біля Сієнаґа 10 осіб, а 20 зістало раненими. Є жертви в людях і по инших місцевостях.

Уряд висилає більше війська, щоби здушити робітниче повстання.

МЕНЬШЕ ГОДИН ПРАЦІ.

А ТОДІ БУДЕ МОЖНА ЗАРАДИТИ БЕЗРОБІТТЮ. ПЛЯН ГУВЕРА В СПРАВІ БІЛІОНОВОЇ РЕЗЕРВИ ЛИХА НЕ УСУНЕ.

КЕМДЕН, Ню Джерзі, 7. грудня. — На нюджерській конференції суспільних робітників говорив про справу безробіття А. Дж. Мюст, директор Бруквуд Лейбор Каледж з Катони, Н. Й. Він заявив, що плян Рувера, щоби держати „будівельну резерву" і в той спосіб обминути безробітну крізу, непрактичний. Одинокий вихід є на разі цей, щоби скоротити години праці і дати в той спосіб і иншим безробітним можність зарібку.

УБИЙНИК ДІТЕЙ.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Вже знайшли убийника семилітного Йосифа Сторелля з Ню Йорку. Зарізав його Петро Кудзіновскі, коли хлопець хотів вирватися з його рук. Кудзіновского придержали в Дітройт. Там по пяному признався він, що пірвав дитину і перерізав їй ножем горло, коли вона кричала. Він признався до ще одного подібного вбийства, а поліція думає, що він допустився цілого ряду таких убийств.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

PROVIDENCE, R. I., UKRAINIANS PROTEST POLISH OUTRAGES.

PROVIDENCE, R. I., November 26, 1928. — The American citizens of Ukrainian descent of Rhode Island held a Mass Meeting at Providence, R. I., and adopted following resolutions against the Polish outrages:

WHEREAS, the Government of Poland continues its policy of ruthless opressing of non-Polish nationalities against the explicit promise of the Polish Republic, given to the Allied and Associated Powers at the occasion of the recognition of it by the Powers; and

WHEREAS, the ten years of occupation of the eight million Ukrainians by Poland have been an unbroken series of merciless acts of oppression carried on with the object of complete annihilation of the Ukrainian race; and

WHEREAS, from time to time, unusually gross incidents of these persecutions came to be known, to the world, — as examples of which may serve: the once widely notorious murder of Mrs. Olga Bessarab in the Lviv (Lemberg) prison at the hands of Polish prison guards, in 1923; and more recently the death sentence passed by the Polish tribunal at Lviv, against Atamanchuk and Verbitsky, accused of an attack at a Polish Government official, the authorship of which was admitted by different people; and

WHEREAS, the Polish authorities most recently inaugurated another system of persecutions, which started with the injunction prohibiting the Ukrainians from collecting voluntary contributions for the support of the disabled war veterans of the war against Polish invasion of Galicia 1918—19; and

WHEREAS, a Ukrainian procession at Lviv, arranged on November the first, which is the Ukrainian Independence Day, in memory of the proclamation the independence of Ukrainian territory from the Austrian Empire (November 1, 1918) was attacked by the Polish police and Polish chauvinistic mobs; causing riots in which hundreds of people were shot and wounded, many fatally;

WHEREAS, the Polish mob unmolested by Polish authorities and with their acquiescence, attacked, sacked and demolished the buildings of various Ukrainian clubs, enlightenment associations, fire insurance companies, student dormitories; and

WHEREAS, a Ukrainian woman by the name of Miss Filasewitch was thrown down by the Polish mob from the third floor of a building to her death;

WHEREAS, the Polish authorities not only do nothing to prevent or stop further attacks, but passively and even actively abet the disorders;

BE IT THEREFORE RESOLVED,

by the Mass Meeting of the Americans of Ukrainian descent, assembled in on November 25, 1928, for the purpose of solemnly celebrating the tenth anniversary of the Day of Independence of the Proclamation of the Independence of Western Ukraine from the Austrian-Polish misrule;

THAT

A protest be issued against the new outbreak of Polish persecutions in Western Ukraine and an appeal be made to the liberal opinion of the American public and to the American Government to use its good offices and influence with the Polish Government to prevent further outrages against the Ukrainian people and to establish amicable relations with non-Polish races by carrying out the international promises and guarantees to the so-called racial minorities.

COMMITTEE:

Andrew Sydor, Chairman,
Harry Boluch, Omelan Rekrut, Secretaries.

The resolutions were sent to Honor. Frank B. Kellogg, the Secretary of State, Washington, D. C.

АМЕРИКАНСЬКА ҐАЗЕТА ПРО ПРОТЕСТ УКРАЇНЦІВ З ПРОВІДЕНС ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

UKRAINIANS OF PROVIDENCE SEND PROTEST TO KELLOG.

CITE ALLEGED PERSECUTION OF COUNTRYMEN BY POLISH AUTHORITIES.

Providence residents of Ukrainian descent, assembled at a mass meeting yesterday at Odd Fellows' Hall, Ocean Street and Potter Avenue, voted to send to Secretary of State Frank B. Kellogg, a protest against alleged persecution of their countrymen by Polish authorities and civilians in Western Ukraine. The letter also asks that the United States Government use its good offices with the Polish Government to establish amicable relations between the Poles and non-Polish minorities in Polish territory.

The protest was drawn up by a committe including Andrew Sydor as chairman and Omelan Rekrut and Harry Boluch as secretaries and was concurred in by a majority of the 700 persons present at the meeting.

The Providence Journal, Monday, November 26, 1928.

РОБІТНИКИ ПРОТИ ХІЛЯ.

На конґресі робітничих юній у Кром (Мексико) ухвалено резолюцію, силою якої рішено відкликати всіх робітничих репрезентантів з уряду і парляменту по тій причині, що уряд переслідує робітничий рух.

ПРОЦЕС ЗА ШПІОНАЖУ В ТЕРНОПОЛІ.

Дня 23. жовтня ц. р. відбулася в Тернополі перед карним судом розправа проти студентів Зарицького й тов. за шпигунство. Зарицького, котрого увязнено на двірці в Познаню, засуджено на 2 роки тяжкої вязниці, Самборчука на 1 рік вязниці. В справі инших обвинувачених прокуратор передше эдержав слідство.

НІМЦІ ОРҐАНІЗУЮТЬ КИТАЙСЬКУ АРМІЮ.

Анґлійські ґазети доносять, що військовим дорадником китайського уряду та орґанізатором китайської армії має зістати бувший офіцьр німецького ґенерального штабу полк. Бавер. Свій уряд обіймає Бавер з днем 1. листопада. Бавер був близьким співпрацьовником ґен. Людендорфа. Звідси здається походили неправдиві вісти про іменування ґен. Людендорфа головнокомандуючим китайської армії.

ВИПУСК 360 НОВИХ ЛІКАРІВ.

Дня 15. жовтня в Київському медичному інституті відбувся врочистий випуск 360 нових лікарів. Більшість лікарів мають відрядити на роботу на селі.

СМЕРТЬ СЕЛЯНИНА.

Селянин Яким Переничка з Митулина, біля Золочева, їхав возом до Княжого. По дорозі сполошилися коні, віз перевернувся, а Переничка вбився на місці.

ОБМАНЕЦЬ НА ВЕЛИКУ СКАЛЮ.

Поліція в Новім Санчі арештувала купця Страйнбера, який недавно зголосив неспроможність виплат. Пасива сягають 300 тисяч золотих.

ЖІНКИ В НІМЕЦЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

В теперішньому німецькому парляменті є 31 жінок, з яких 19 належать до соціялістичної партії.

СОВІТСЬКА РОСІЯ ПЕРЕЖИВАЄ ТЯЖКУ КРІЗУ

СОВІТИ ПОТРЕБУЮТЬ ГРОШЕЙ. РОБЛЯТЬ ПРИМУСОВІ ВЕЛИЧЕЗНІ ВНУТРІШНІ ПОЗИЧКИ. НАСЕЛЕННЯ ТЕРПИТЬ ВІД НЕДОСТАЧІ РІЖНИХ ТОВАРІВ ТА ЗБІЖЖА.

МОСКВА, 7. грудня. — Для Совітської Росії біжучий рік є найкритичніший за всі роки, що їх вона переживала від часів крізи 1923 року. Цей рік є надзвичайно тяжким для економічного життя Росії, головно з причини непомірного форсування піднесення індустрії.

В додаток, після ряду врожайних років, наступив неврожай, а тим самим недостача в продуктах виживлення. Як відомо, кожен неврожай примушує населення Росії голодувати. Головним жерелом державних доходів у Росії завжди був вивіз продуктів хліборобства за кордон.

Тепер експорт майже зовсім припинився, а натомісць доводиться привозити до Росії із закордону майже всі фабричні вироби. Тому за якінебудь поганенькі ножички треба платити два доляри, а нафта в Баку дорозча ніж у Стокгольмі, куди її привозять з Баку.

ЛЬОКАРНЕНСЬКИЙ ДОГОВІР ЗАХИТАНИЙ.

ОСТАННІ ПРОМОВИ МІНІСТРІВ У ЛОНДОНІ, ПАРИЖІ И РИМІ ЗАХИТАЛИ ДУХ ДОБРОЗИЧЛИВОСТИ МІЖ АНТАНТОЮ ТА НІМЕЧЧИНОЮ.

ЛЮҐАНО, 7. грудня. — Сюди почали зїздитися на засідання члени ради Ліґи Націй. Населення з оваціями стріло Бріяна, що буде головувати на засіданнях ради.

Загальна думка всіх така, що останніми часами захитався дух доброзичливости, який панував з часів умови в Льокарно між Анґлією, Італією, Францією з одної сторони та Німеччиною з другої. Щоби знову вернутися до доброзичливих відносин між цими двома сторонами, треба нового щирого порозуміння.

Сподіваються, що в Люґано відбудуться приватні наради між Бріяном, Чемберлейном та Штреземаном.

ШТРЕЗЕМАН ПРИГНІЧЕНИЙ.

ВИЇЗДЖАЮЧИ З БЕРЛІНА НА ЗАСІДАННЯ РАДИ ЛІҐИ НАЦІЙ, ШТРЕЗЕМАН БУВ ДУЖЕ ПРИГНІЧЕНИЙ, НЕ МАЮЧИ НАДІЙ НА СКОРУ ЕВАКУАЦІЮ НАДРЕНІЇ.

БЕРЛІН, 7. грудня. — Коли Штреземанови не поведеться осягнути того, щоб ідеї мирного співжиття з Німеччиною бувших її ворогів, які заложено в Льокарненськім договорі та в Келоґових пактах, почали переводитися в реальне життя, то вся пятилітня миролюбива його праця буде зведена до зера.

Звичайно думають, що від успіху приватних нарад Штреземана з Бріяном і Чемберлейном буде залежати дальший напрям німецької закордонної політики, який може цілковито змінитися.

МІЛІОНОВІ ШАХРАЙСТВА.

ПЕРЕВОДЯТЬСЯ ДАЛЬШІ АРЕШТИ В ЗВЯЗКУ З ШАХРАЙСТВАМИ „ҐАЗЕТИ ДЕ ФРАНС".

ПАРИЖ, 7. грудня. — Тут арештовано Герсена, леґального дорадника „Ґазети де Франс". Ця ґазета давала своїм читачам шахрайські поради купувати безвартісні шери та инші біржеві папери. Ці „цінности" продавала компанія, яка видавала цю ґазету.

На цих „нарадах" довірчиві читачі ґазети понесли страти понад 20 міліонів долярів. Тепер ведеться судове слідство та йдуть арешти членів цього шахрайського тросту.

100 АФҐАНІСТАНЦІВ ЗАБИТО.

ПОВСТАННЯ В АФҐАНІСТАНІ ЗДУШУЄТЬСЯ В НАЙЖОРСТОКІШИЙ СПОСІБ. ПОВСТАНСЬКІ РАЙОНИ БОМБАРДУЮТЬ З ЛІТАКІВ.

КАБУЛЬ, 7. грудня. — Три полки правительствених військ ведуть боротьбу з повстанцями. Три головнії повстанські райони захоплені військами.

Позиції повстанців час від часу бомбардують з літаків, що завдає повстанцям страшенну шкоду та примушує їх розбігатися. Нараховують уже більше тисячки вбитих повстанців.

ЗНАЙШЛИ ОСТАНКИ НЕВІДОМОГО ЛІТАКА.

ДУМАЮТЬ, ЩО ЦЕ РЕШТКИ ЯКОГОСЬ ЛІТАКА, ЩО ЗАГИНУВ ПРИ СПРОБІ ПЕРЕЛЕТІТИ ОКЕАН.

БЕЛФАСТ, 7. грудня. — На північному березі Ірляндії знайшли решітки невідомого літака. Їх забрано до військових бараків. Тепер роблять спроби вияснити, якого це літака ці решітки.

ЕКСПЛЬОЗІЯ НА ПАРОПЛАВІ.

ОДНОГО ВБИТО, АЛЕ КОРАБЕЛЬ СПОДІВАЄТЬСЯ ВЛАСНИМИ СИЛАМИ ДІЙТИ ДО НАЙБЛИЗЧОГО ПОРТУ.

ҐІБРАЛЬТАР, 7. грудня. — На анґлійському пароплаві Албера сталася експльозія, підчас якої одного вбито, а двох важко поранено. Пароплав повідомив по радіо, що сподівається власними силами прийти в найближчий порт, але просить инші кораблі бути з ним у контакті.

НОВИЙ ЦЕПЕЛІН.

БЕРЛІН, 7. грудня. — Тут майже закінчені переговори в справі будови нового повітроплава для правильної комунікації з Америкою. Новий повітроплав буде більший і міцніший від „Графа Цепеліна".

Сподіваються, що за 17 місяців його збудують.

Тимчасом „Ґраф Цепелін" ще відбуде подорож до Америки, щоби остаточно доказати доцільність комунікації через океан повітроплавами.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

З НАГОДИ НЕВІДСВЯТКОВАНОЇ РІЧНИЦІ

Всякі річниці святкували сього року, а тільки не відсвятковано сумної річниці дня 28. квітня 1918. року, як Німці розігнали Українську Центральну Раду та на начальний уряд на Україні поставили „гетьмана" Скоропадського. Доперва в кілька місяців після сеї річниці Літературно-Науковий Вістник, відомий український журнал, що виходить у Львові, подав з приводу тої річниці деякі спомини. Один такий спомин написав А. Крезуб під наголовком: Повстання проти гетьмана Скоропадського і січові стрільці.

У сьому спомині автор підчеркує на вступі, що всі праві українські партії заняли супроти гетьмана вижидаюче становище. Значить, вони були рішені його поперти, як він покажеться щирим Українцем. „Та згодом почало виявлятися", говорить Крезуб, — „що гетьманське правительство не дуже-то схилялося до співпраці навіть з українськими льояльними до нього партіями, а навпаки, верх бере російська реакція, яка в Україні бачила тільки пляцдарм для відбудови „единої і неділимої Росії".

„Таке становище гетьманського уряду до українських правих і поміркованих партій, обєднаних в Українському Національно-Державному Союзі, змусило в кінці-кінців більшість тих (поміркованих) партій до переходу також в опозицію до гетьманського правительства, очевидно в опозицію не принціпово-негативну, а поміркована, в опозицію „його світлости".

„В липні 1918. року Український Національно-Державний Союз перетворено на Український Національний Союз. Зорганізованнє сього Союза було створеннєм одноцільного національного фронту для боротьби з російськими політичними і професійними організаціями, на які у своїй політиці гетьман Скоропадський передовсім оперся".

„Боротьбу з гетьманським правительством вів Союз меморіялами, резолюціями і протестами, та всі зусилля Союза схилити гетьмана повести свою політику по лінії українських державних інтересів, а не по лінії відбудови царської самодержавної Росії на нічого не придалися. Гетьман, підпавши під вплив московських единонеділимців і взявши напрям на відновлення „давньої могутности і сили Всеросійської Держави" (із грамоти гетьмана, виданої дня 14, XI. 1918. р.), йшов тим шляхом далі".

Дня 3. листопада 1918. року він зробив угоду з донським ген. Красновим, на основі котрої Україну після Німців окупують Донці, отже Москалі. А відтак 14. листопада проголосив славну грамоту, в котрій каже: „Я кличу всіх, кому дорога майбутність України, зеднатись на захист України й Росії".

ОДКРИТИЙ ЛИСТ

д-ра Андрія Чайківського, українського письменника й громадянського діяча, до о. д-ра Григорія Хомишина, гр.-кат. епископа в Станиславові.

Ваша „Відозва до Всечесного Духовенства станиславівської епархії" з 6. X. 1928, хоч не називає мене по імени, звернена проти моєї особи, бо вона полємізує з статтею „Православя", поміщеною в „Ділі", котру я підписав. Та ся відозва полягає на великому непорозумінні, котре дало Вам, Ексцеленціє, притоку до обвинувачення мене в таких прогріхах і переступах, про які мені і не снилося.

З моєї статті висновуєте і обвинувачуєте мене перед публичною опінією, буцім то я: 1) стараюся поширювати православя в Галичині; 2) показую з себе практикуючого християнина, а в душі не маю віри; 3) що „детронізую" Бога; 4) виступаю проти церкви, валю її і її повагу; 5) закидаєте мені недоуцтво, хамство і порівнюєте мене з шевцем, котрий поза патинок не повинен нічого говорити; 6) підсуваєте мені думку, що я відмовляю духовенству усяких заслуг в освідомлюванні нації. Поминаю, що тон і спосіб написання тої відозви не лицює Вашому високому становиску, а мене зобиджає в публичній опінії. Відповідаючи на всі ті закиди й обвинувачення, мушу поперед усього повторити провідню думку моєї статті.

Православя, католицизм і український націоналізм.

Коли в оден момент засурмило і „Діло" і „Новий Час" про поширення православя в Галичині і сказано, що треба з тим боротися, то мене здивувало, що не подано ані способів ані методів цієї боротьби. І я, котрому добро нашої церкви лежить на серци не менше як Вам і всьому духовенству, думав над способами тої боротьби і коли маємо її зачинати, бо затлумити православя в його зародку ми вже не можемо. Я знаю, що поширенню православя сприяє польський уряд. Він же дав „підмогу на лікування в Косові" якомусь батюшці Вишенському, котрий пропаґував православя. Про це ми довідалися, але скільки може бути в Галичині таких субсидіованих урядом емісарів, про яких ми не знаємо? Знаємо й те, що теперішньому Римові наша гр.-кат. церква нелюба, а Польща хоче мати покищо тую другу, двообрядову унію за сокальським кордоном, котра безперечно заведе наш нарід до латинізації і винародовлення.

Я знаю, що до поширення православя і евангелизму причиняється те, що наше богослуження правиться в незрозумілій церковній мертвій мові, що у ньому заведено богато додатків з чужого обряду, що у нас заведено примусовий целібат.

В моїх попередних статтях бажав я собі того, щоб уже раз окликано синод, котрий би вирішив заведення богослуження в живій українській мові, щоб очистив наш обряд з невмістивих тих всіх додатків, які Ви, Ексцеленціє, пододавали на власну руку без синоду.

Знаю, що в православній церкві під Польщею заводиться так зв. українізацію богослуження та що це є важним атутом в її руках в поширюванню православя.

І я підніс знову думку, що треба завести в богослуженні у нас живу мову. Я далекий від того, щоби бавитися в ментора або накидатися, що я той переклад переведу, але гадаю, що в нас знайдеться неоден десяток таких людей, котрим такий переклад доручити можна. Таким способом вирветься православним з рук той важний козир. Але навіть і без того така зміна у нас конечно потрібна, бо наша богослужебна мова для вірних незрозуміла. Кажете в відозві, що вона „досить зрозуміла", а я кажу, що дуже мало. Спитайте звичайно віруючого, що значить „паки", що значить на живу мову: „Иже Херувими тайно образующе", то хіба оден на тисячу буде це знати. А вже про утрені й вечірні молитви, часи і т. д. то абсолютно ніхто з вірних не розуміє. Який же духовий пожиток з такого богослуження? Св. Павло мав рацію; пишучи в І. листі до Коринтіян, що „краще сказати пять слів зрозумілою мовою, ніж тьму слів незрозумілих".

А далі писав я, що в першу чергу націоналізм, а відтак віроісповідання. Відносилося це до того, що коли ми, себто світська інтеліґенція, маємо боротися з православям, то в імя націоналізму українського, бо знаємо, що під тим православям, яке у нас тепер заводиться, криється політика русифікації. **Догматів православної церкви нам не вільно зачіпати, бо підемо в розріз з нашими православними братами. Не доведи, Господи, щоб ми пішли на ножі з ними задля віри, бо тоді ми тут пропадемо національно, як гр.-кат. народець.**

Ми мусимо їхню віру шанувати, коли хочемо, щоб вони шанували нашу. Так роблять всі культурні люде. Кожна віра е добра для того, хто її має, і хто живе по її заповітам.

Коли так будемо поступати, **коли будемо поборювати православя в імя націоналізму, хоронячи нарід перед русифікацією, коли очистимо наш обряд від неналежних сюди латинських додатків і заведемо живу мову в богослуженні, тоді настане між нами обєднання.** Вправді теперішний папа зрезиґнував з клича своїх попередників: „орієнтем конвертендам", але я думаю, що його наслідники повернуть до нього.

Чим же ми приєднаємо наших братів православних до нашої церкви: чи тим, що кидати їм мемо зневаги їх віри такими кличами, які Ви, Ексцеленціє, наводите в Вашій відозві: „тут правда, там лож; тут віра, а там єресь; тут чеснота, а там проступок? Мені здається, що краще їх приєднаємо нашим чистим східним обрядом і богослужебною мовою.

А Ви обернули мої слова горі дном і на тім виводите такі висновки, що я говорю про приєднання нашої церкви до православя. Хібаж справді вважаєте нашу церкву такою слабкою, що вона не годна до себе православних притягти лиш сама мусить туди приєднатися?

Я так не думаю по тих починах, які поробив наш митрополит на Україні, де його величали своїм владикою. Це все можнаби досягти, але не ганьбленням, як Ви, Ексцеленціє, це робите.

Націоналізм а віра.

З тої переверненої горі дном справи витягаєте дальший висновок, що я роблю націоналізм ідолом і ставлю його замісць Бога, а Бога самого детронізую. Про такого ідола націоналізму я ще не чував. Не знаю, щоб склав хто молитву до того божка, о щось його просив, за щось йому дякував, і т. д.

Таж націоналізм то лищ прикмета, по котрій народи тепер відріжняють себе.

По Вашій думці, то націоналізм є грішний, а забуваєте, чи може не хочете того признати, що сам Ісус Христос був безкомпромісовим націоналістом свого жидівського народа. Бо він говорив: „Послано мене тільки до загублених овечок дому Ізраїля" (Мат. XV. 24)— „Не йдіть шляхом поган, не входьте в город самарянський, а радше йдіть до загублених овечок дому Ізраїля". Такими були і Його апостоли, котрі все підкреслювали на першому місці Жидовина, а опісля Єлина. Отож націоналізм не є грішний і нема за що мені докоряти і підсувати мені богохульство.

Також безглуздим є думати, що я через домагання чистоти обряду і живої мови в богослуженні хочу будувати Україну, валячи Боже царство. Я не вагаюся сказати, що лише через націоналізм зможемо приєднати до нашої церкви православних Українців. Ся відозва написана тенденційно, щоб помститися на мені за те, що я поважився критикувати Ваші самовільні розпорядки в нашій церкві.

Чи такий спосіб помсти годиться з християнською етикою і моралю?

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЩУКУЄМО 74 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНЦІ В МІННЕАПОЛІС, МІНН., СВЯТКУЮЧИ ПАМЯТЬ ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ, НЕ ЗАБУЛИ ЗА ТУ ПРЕКРАСНУ ДУМКУ, ЩО ЇЇ ПІДНЯЛО НАШЕ ОБЄДНАННЄ, ЩОБИ КОШТОМ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ПОБУДУВАТИ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ. І НАША ГРОМАДА Є ТОЇ ДУМКИ, ЩО ЦЕ БУДЕ ГАРНА ПАМЯТКА, А ОСОБЛИВО ГАРНА, БО ПОБУДОВАНА В ПАМЯТЬ РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАВИСИМОСТИ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

І МИ РАДІ, ЩО З ВЛАШТОВАНОГО УКР. ПРАВОСЛАВНОЮ ГРОМАДОЮ ЛИСТОПАДОВОГО СВЯТА МОЖЕМО ВИСЛАТИ $100 НА БУДОВУ ДОМУ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ, ЯК ДАР МІННЕАПОЛЬСЬКИХ І СЕН ПОЛЬСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ВЗИВАЮЧИ ИНШИХ УКРАЇНЦІВ ДО ЖЕРТВИ НА ТУ БЛАГОРОДНУ ЦІЛЬ, ШЛЕМО СВІЙ ДАР ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

ЗА УРЯД: І. ГАРАСИМІВ, предс.; І. ЯКИМІВ, кас.; О. КУЗИК, секр.

(Кромі того $29 долучено на допомогу інвалідам).

ЧИ АЛЬКОГОЛЬ Є ПОЖИВНИЙ?

Двох французьких фізіольоґів на основі совісних дослідів дійшли до пересвідчення, що алькоголь у людському організмі не витворює тепла, тільки огріває, цебто має меньшу вартість як солодощі.

ТРАҐІЧНА СУПЕРЕЧКА.

В селі Сліпе біля Крукеничів дійшло до суперечки між тамошніми мешканцями Ляйхтом і Гавсманом, підчас котрої Ляйхт побив Гавсмана так сильно, що цей в дві годині пізніше помер.

ПОЛЯК ПРО УКРАЇНЦІВ З XVIII. СТ.

Отсі спомини з XVIII. століття, що їх подаємо тут в українському перекладі, це виїмки з більшого твору польського письменника Кітовича (**Кітовіч: Образ звичаюв і обичаюв за панованя Августа III.**). Король Август III. володів від року 1736 до 1763. Хоч не все у цих споминах представлено вірно, та цікаве воно хоч би цим, як тоді Поляки глядїли на наш нарід і його верстви. Тай попри неправдиві вістки є там усеж таки богато описів, що вірно малюють ті часи й людей. Будь що будь був Кітович сучасником і коли не очевидцем, то чув від очевидців про це, що описує.

Про селянські звичаї.

На скільки памятаю, селянська ноша щодо крою була тасама що нині. Одначе кожня провінція, а майже кожде воєвідство мало свій особливий крій. Український селянин носив, як і нині носить, жупан з простої білої вовни, в стані широкий, з рукавами широкими, до половини голінея довгий; під жупаном сорочка груба, в дорозі далекій кізловим лоєм нама цена, щоби насікомі не множилися, впущена в штани. Штани полотняні, часто діґтем, кап очим із воза і солониною, що була на ньому, затовщені, великі-широкі, наче турецькі шаравари, між ногами звисаючі наче торби; зимою суконні, грубі, такогож крою, на ногах шкіряні ходаки або личаки, шнурками до ноги, в ганчірку обвиненої, попривязувані. Такимиж шнурками нога по штанах до половини литки обвинена. Пояс на жупані або на сорочці під жупаном вовняний, домашньої роботи, найчастіше з червоної вовни. Шапка на голові висока з чорним баранком вузьким, з червоним верхом французького сукна. Борода в декотрих голена, а в декотрих, головно пасічників, запущена. Хто йшов у далеку дорогу, мав на запас по кілька ходаків із лика і їх звичайно ніс кождий свої на плечах перевішені. Обуви на запас не брали коли; вона подерлася, надягали личаки, а коли допав Українець якої падлини, то вирізував із неї шмат шкіри, легко собі зробив ходаки, не потребував до цього майстра ні шевського знання. Як на мандрівці так і в дома ноша однакова, з тою ріжницею, що до церкви на більші свята надягали чоботи та вбирали кращий одяг і чистіший; літом соломяний капелюх на голові, в руці киййок тонкий замісць палиці.

Про війну з Гайдамаками.

Підчас наїздів на гайдамаків вистерігалися товариші (себто Поляки) брати на себе богаті ладівниці. Бо коли сутичка скінчилася нещасливо тай прийшлося втікати, гайдамака блеском ладівниці запалившись, доти гонив зодягненого товариша в блахмал або срібло, поки його не здогонив і не заколов, минаючи і пускаючи інших, що не мали на собі нічого блискучого. Лише скорість коня, бистрішого від гайдамацького, могла товариша рятувати перед гайдамацькою завзятістю. Або як хотів позбутися здоганяючого, треба було зірвати зі себе ладівницю і покинути.

„Товариство" (себто польське військо) ладівниці носило на правому боці, рядові ладівницю на лівім, а рушниці на правім.

Товаритво, воюючи з гайдамаками, вживало також коротких рушниць. Завішували їх з лівого рамени на праве, або як і рядовики не перекладали ладівниці на другий бік, а на однім мали ладівницю і коротку рушницю, а то для ріжниці від почтових. Коли вживали рушниць, тоді не вживали списів. Бо рушниця була страшніша гайдамакам ніж списа, якою це гільтайство дивно зручно та **далеко ліпше ніж Поляки вміло орудувати. Один гайдамака, як впав між польських, міг 40 їх в одній хвилі розігнати, кождому задавши рану або смерть.** Списи гайдамаки мали короткі, над чотири лікті не довші, гострим залізом із обох кінців заосмотрені. Ці списа та самопал то було ціле узброєння гайдамаків, кульбака на коні, лучок голий та повстянка, стремена деревляні, вуздечка тоненька, ремінна або конопляна. Кінь був бистрий і зворотний наче вітер на всі боки. Сам їздець також мав легкий одяг: його сорочка згрібна, чорна, кізловим лоем від насікомих намащена. Шаравари полотняні, на ногах легкі чоботи, або ходаки, по сорочці кунтуш куций до колін, з телячої шкірки з шерстю виправленої, не перепоясаний поясом, але на верха надягнений, рукави з великими вильотами, звисаючі, або на плечі закинені, на голові такаж шапка як кунтуш, теляча у формі мішка гострокінчастого вшита, кінцем на правий бік перевішена. Голова ціла обголена наче коліно, мичка волосся довга над чолом оставлена, за вухо закручена. Вуси спущені на діл, борода в деяких обголена, в декотрих запущена.

Ці гайдамаки жили на Січі, країні, що належала до Москви, при границі кримських Татарів. А що часто згадую цих гайдамаків, коли говорю про польське військо, справедливо буде описати їх гніздо, стільки, скільки мені про нього дісталося вістей. Головно, коли тепер володіюча Катерина II. а московська цариця, зовсім із Січи виполола цих гільтаїв. Січ це місто, або радше обоз козаків запорожських у краю, що належить до Москви, на диких полях, що тягнуться на кількадесять миль, пустих. Хто там давніше жив і коли там запорожські козаки поселилися, про яких маю писати, не міг нічого певного від нікого довідатися. Тому, не сягаючи початку, писатиму про кінець згаданих козаків.

Було в Січи козаків, називаючи їх назвою, 40 куренів. Кождий курінь мав 10 хоругов, а кожда хоругва сто компанійців, або по нашому товаришів, що робило 40 тисяч війська, готового на кождий приказ російської цариці. Одначе їх до ніякої війни за мого життя, навіть із пруським королем і з Турками воюючи, Москва ніколи не вживала. Я чув, що тому, що то нарід дуже несфорний, а в потребі звичайно з поля бою втікаючий. Мали ці козаки над собою гетьмана одного, зпоміж себе на це достоїнство московською царицею визначеного, а звався по козацьки: кошовим. Він був вождом, а радше суддею оконечним і найвищим у всіх справах. Бо за щож називати його вождом, коли ніколи свого війська не вів у поле. Релігії був схизматицької грецької. Мали свою церкву і попа і це було доволі набоженства для гільтаїв. Жінок не мали ані жінки ніякої між собою не стерпіли би. А коли кому доказали, що за границею мав справу з жінкою, тоді такого до паля в курінї, з котрого був, за декретом привязували і доти били дрючками, поки його не вбили. Показували так на позір, начеб придержувалися стану чистоти, тому звичайно звалися молодцями, коли в самій річи, вели бестіяльське життя, заходили собі одні з одними.

Хліборобством дуже мало займалися; найбільше займалися риболовлею і плеканням великих стад ріжної худоби та коней. Їх рогата худоба ріжнилася шерстю від худоби нашої України, бо була червона. Займалися також торговлею сушеної риби, соли, шкір, кожухів і ріжних річей, здобутих розбишацтвом, що було важнішим їх ремеслом.

Кождий компанієць був записаний у реєстр, що складався на це число війська 40 тисяч.

Мав кождий свій дім і крам до товарів, які там заходячим купцям продавали або міняли за збіже й горівку. Ніколи не виходили за торговельними орудками зі свого осідку.

Компанієць мав своїх визволенців, або слуг кілька, 5, 6, 7 і більше; відповідно до того, як котрий мався. Коли компанієць підходив у літа старі, вибирав зпоміж своєї челяди одного, котрий йому був наймиліший, вів його в канцелярію тай там святочно іменував його своїм наслідником. А той по смерти такого батька свого загортав усе майно; решта челяди оставала при ньому, або розходилася по інших компанійцях. Коли хто хотів бути наслідником, то мусів прилягти до одного компанійця та служити йому як найвірніше аж до смерти.

Компанійці самі малися добре й були господарями, то рідко коли виходили на розбишацтво тай тоді були ватажками гайдамацьких гуртків. До таких наскоків примушувала компанійців потреба, коли маєток якимсь способом утратив, або коли до розбишацтва мав серце й охоту.

Одначе звичайно на розбишацтво виходили самі визволенці. Вони заки вийшли, мусіли насамперед кождий зголоситися у свого компанійця, а потім зібраний гурт у генерального кошового. Цей, то що знав так усе богато й у котру сторону вийшло їх на розбишацтво, а коли який кошовий жив добре з польськими панами, перестерігав їх, щоби малися на обережности, повідомляв заразом скільки надходить їх на розбишацтво. Заборонювати їм кошовий такої охоти не міг, коли політика двору чужого майже, длятого тих гільтаїв консервувала, щоби Поляків і Татарів мучили, та вигибаючи самі в ріжних сутичках і екзекуціях, не зростали в надпотрібну скількість. До тогож розбишацтво було коротшою і почеснішою дорогою, щоби дослужитися ранґи компанійця ніж інші прислуги при боці свого зверхника. Коли сім літ щасливо розбивав, уже мав у руках ковир на перше місце бракуючого компанійства. Але того щастя не богатьом діставалося, бо їх від польських наїздів богато гинуло, як то нижче краще буде видно.

Дальше буде)

НАЙНОВІЙШІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ.

ПОЦІЛУНОК ЮДИ, песа на чотири дії (5 осіб), С. Бала ..... 50 ц.
МІЩАНИ, драма на 5 дій (28 осіб), Волод. Мартиневич ..... 85 ц.
ГРІХИ МОЛОДОСТИ (превесела комедія на 3. дії (12 осіб), Володимир Мартиневич ..... 25 ц.
ДОСИДЖУВАЛА ПОСАГУ або **ВЕСІЛЯ З ПОПРАВКАМИ**, на 3 дії жарт зі співами і танцями (11 осіб), В. Мартиневич ..... 20 ц.
ПОТЕРЧУК, песа зі співами і танцями з народного життя (7 осіб), В. Мартиневич ..... 35 ц.
ПЕЩЕНА ДИТИНА, образ з життя народа в 4-о хактах (осіб 13) ..... 20 ц.

Замовлення разом в належитістю слати:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„НАРОДНА ВОЛЯ" ПРО РЕВОЛЮЦІЙНУ БОРОТЬБУ.

Криваві події, що сталися у Львові в десяту річницю листопадового свята, викликали серед української еміграції хвилю бурливих протестів проти польських дикунських вчинків.

Я слідив за звітами з краю, котрі були друковані у „Свободі", а з них я пізнав, що Ляхи використали листопадові дні як нагоду до дальшого нищення українського населення Галичини. Я відчував, що ляцькі кати знову будуть напаковувати вязниці українською молоддю та будуть знову засуджувати молодих і відважних героїв на смерть. Вони будуть нищити тих, що не хочуть бути рабами, що хочуть, щоб український нарід був вільним на рідній землі.

На хвилину огорнув мене жаль, коли я думав, що станеться з тими молодими й відважними патріотами, які дістануться до ляцьких рук. Однак з другої сторони приходить до мене інша думка й говорить, що не треба плакати, не треба сумувати, бо жаден нарід, що тепер вільний і самостійний, не здобув собі волі слізми, ні жалем, а великими жертвами й геройською, кривавою боротьбою.

Ні, каже мені моє почуття, будь веселий і гордий, що той нарід, до котрого ти належиш, вже не раб, не лякей, а борець за свою свободу, що не боїться смерти й мук, сміло йдучи в бій з Ляхами. Він тепер показує Ляхам дорогу до Варшави, бо Львів не належить до Польщі, а до України.

Останні події знову піднесли українську суспільність на дусі. Вони знову пригадують, що ті жертви, котрі громадянство приносить, не йдуть на марне, бо з них виходять нові борці за український нарід, що не жалують свого життя.

На жаль, ще не всі Українці задоволені, що боротьба проти Ляхів не тільки що не устає, але прибирає ширші розміри. Для прикладу перегляньте хочби скрентонську „Народну Волю". Нам давно вже відомо, як скрентонські „оборонці" оборонюють угодовців московських та лядьких соціялістів - шаповалівців. Нагадаймо собі, як то вони що року виступали проти святкування дня першого листопада. А тепер погляньте, читачі, на „Народну Волю" ч. 136 з 27. листопада і прочитайте там передову статтю під наголовком: „Шкідлива самохвальба".

Я признаю й острую критику, але „критики", якою послугується редактор „Народної Волі", не можна назвати критикою. Бож редактор прямо плює в лице Українській Військовій Організації, котрої члени виставляють своє життя на ляцькі тортури. Там він борців-героїв з У. В. О. називає дітваками й явно виписує, що буде для нас краще, коли ця організація зникне. Перечитайте всю польську пресу й там ви побачите, що та преса те саме пише й говорить про У. В. О. Бажання ляцьких катів і редактора „Народної Волі" однакові.

Навіть більше того: запобігаючи панської ласки, „Народна Воля" хоче представити перед польськими соціялістами, що вона, разом зі всіма шаповалівцями та „оборонцями", нічого спільного не має з У. В. О. та з українською революційною визвольною боротьбою зпід ляцького ярма. Тому то вона піднимає ту боротьбу, а борців називає сміттям і дітваками. „Народна Воля" хоче перевищити свою мудрістю Соломона та збудувати українську незалежну державу через союз шаповалівців з російськими та польськими соціялістами. Це тоді, як московські соціялісти жадних Українців не признають, а знають лише „Малоросів", а польські — „Малополяків" та „Русинів". Так виглядає будова держави, котру будують „оборонці" з шаповалівцями та „Народною Волею".

Я не політик, а звичайний робітник, але в обороні тих, що кладуть свої голови на вівтар вітчини, мушу поставити, бо це є моїм найсвятішим обовязком. Я не вірю, щоби в спосіб угодовщини, яку пропповідують „соціялісти" з „Народної Волі" та з „оборони", могла повстати українська суверенна держава. Я вірю, що державу здобуде собі сам український нарід, коли обєднаними силами буде вести криваву й уперту боротьбу.

„Народна Воля" хоче осмішити й понижити значіння протестаційного обхляпання памятника польському завойовникови Львова, або вивішення українського прапора на Високім замку, чи катедрі. В такий самий спосіб моглиб Американці сміятися з того, як вони колись висипали в море англійську гербату. А ціл події відведені в американській історії почесні сторінки, бо то був один з перших активних виявів протесту проти англійського панування.

Ще більшу вагу й значіння має те, що сталося у Львові. Там Українці-патріоти всьому світові показали, що не місце польському памятникови в українському Львові. Вони показали, що під кіхтями польського когута бється живе серце українського народу й змагається до визволення. Як символ того змагання вивішено в десяту річницю першого листопада український прапор. А щоби показати, що та боротьба солідна й організована таксамо, як і в інших народів, що боролися й боряться за своє визволення, то на українському прапорі умістили букви У. В. О. (Українська Військова Організація).

Колиб все це розуміли редактори „Народної Волі" й дійсно стреміли до створення української суверенної й соборної держави, то тодіб вони не плюгавили визвольну, революційну боротьбу наших братів у рідному краю й не плюгавилиб у лице всім патріотам-борцям. Бо в той спосіб наносять собі самим лише сорому і ганьбу.

Василь Дроботій, Ню Йорк.

МОНТЕ АРБІНО ПЕРЕД КАТАСТРОФОЮ.

Ми вже писали про вандрівну гору Монте Арбіно в Швайцарії. Від довшого часу відбуває вона заєдно прискорену мандрівку, грозячи катастрофою сусідним селам. На днях впали в тамбшній околиці великі та сильні дощі, які підмили великанську гору так, що сподіваються кожної хвилини обірвання цілого узбіччя, яке своїм обємом займає простір вісімдесяти міліонів кубічних метрів. 30 хат, що лежать у безпосередному сусідстві гори, вже залишені мешканцями. Рівночасно доручила влада евакуацію села Арбедо. Друге село буде теж евакуоване.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО
ҐДАНСЬКА
БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ
Слідуючі відізди:

ЛИТУАНІЯ	Грудня 22.
ЛИТУАНІЯ	Січня 26.
ЕСТОНІЯ	Лютого 9.

По дальші інформації голоситися до місцевих агентів, або пишіть до:
BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Листопадове Свято.

Заходом „Українського Дому Просвіти" та церкви св. Константина і всіх товариств, приміщених при тихже, відбулось дня 11 листопада торжественно Листопадове Свято-Концерт.

Рано о год. 10-тій зібрались вірні в церкві, де вислухали молебень за погиблих героїв. В церкві тиша. Правлять панахиду. Хор співає. Та по обличах присутних пізнати, що вони думками відбігли там далеко за океан, та думають про цей памятний день тому 10 років взад. Ось цей настрій надає якогось суму і тому вдається, що в церкві тиша. По відправі розбіглись всі домів, щоб підкріпитись на дальший хід свята.

Около 4-тої години почався концерт.

Предсідатель Дому Просвіти п. Федорців отворив концерт короткою промовою, пояснюючи ціль цего концерту. Програму проголошував п. Греськів, котрий на першу точку проголосив „Жалібний марш" в честь погиблих героїв. Дальше слідували пісні хорові, соля, музичні виступи, деклямації та діточий хор. Цему послідному, по висловам присутніх, належиться перше признання. Хоч всі точки були виконані дуже добре, та всеж таки діточки вивязались надзвичайно гарно.

Промову (реферат) мав місцевий учитель п. Мірус. Зясував перебіг Січових Стрільців і їхні боротьби за независиму Неньку Україну. А коли дійшов до 1-го листопада, здавалось, що то сьогодня діється і ми бачимо наш рідний жовтосиній прапор, повіваючий на львівськім ратуші. На жаль, це тільки злуда, бо бесідник перенісся дальше та довів аж до упадку Української Держави. Тут здавалось, що задавив би такого бесідника, та щож? Невже і він не відчуває такогож самого болю як і ми, слухачі?! Тут одно вбилося слухачам, а іменно, „Не тішся, Ляше, що до Збруча ваше", бо прийде час, коли трісну*ть* ті обручі, в які ми тепер сковані, а таки діждемося воскресення Неньки України.

По рефераті наступили дальші точки програми, між иншими вправи топірцями, котрі виконали хлопці, ученики місцевої школи, дуже гарно. Цілий концерт відбувся дуже гарно.

Не забуто про наших героїв, на що переведено збірку і зібрані гроші вислано через „Обєднання" на українських інвалідів в Галичині.

По $1 жертвували: Денис, Запорожан, Сухорович, Угринчук, п-ні Проскурняк, Вонс, Кучинський, Квасний, І. Кіт, Бутрин, Пікула, д-р Кеніг, Шабатура, Шмігановський, Павчук, Романюк, Семирозум, Ребцьо, Р. Бачинський, Комар, О. Козак, І. Козак, Греськів і Федорців; по 50 цнт.: Валович, п-ні Угринчук, Гусак, Кузів, Стефанчак і Сопотюк. Разом $27. Зібрано в церкві і за кокардки $24.11. Разом $56.11. Розходи $12.60.

Вислано до Обєднання на інвалідів $38.51.

Святочний Комітет.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Зі студентського життя.

У нашому місті Дітройт живе понад 25 тисяч українського населення, котре згуртоване в десятки ріжних організацій. На жаль, дотепер занедбана була справа організації численного українського студенства середніх і вищих шкіл. Тому дня 18 листопада група українських студентів заявилася за такою організацією. Ціллю її є: навязати тісні зносини з українськими й американськими студентськими організаціями тут в Америці, реагувати на неправдиві і шкідливі вісти з боку чужинної, ворожої преси, очернюючі українське імя, працювати над піднесенням культурного уровеня американських Українців.

Нехай сей страшний інцидент, що мав місце в перших днях листопадових у Львові, додасть нам охоти і завзяття до могутніх студентських організацій обох полів по всіх закутинах Америки.

Осип Луцейко, голова,
Роман Пристай, секретар,
Тетяна Лата, скарбник.

ПІТСБУРҐ, ПА.

Святочний Концерт.

Хто був на концерті в память 10-тої річниці проголошення Зах. Укр. Нар. Республики, той не мав враження, що він на парафіяльному концерті. Дірігент, хор, виступ нашого славного артиста М. Зазуляка, святочна бесіда о. д-ра М. Копачука, поверх тисяч публики в розкішному великому театрі — це обстанова величавого імпозантного всенародного Свята Української Державности, яке гідно відсвяткували Українці Пітсбурга в неділю по обіди, дня 18. листопада с. р. Найліпше вражала старанна і совістна підготовка Свята і то в найменших подробицях. Так то Свято перейшло від початку до кінця у взірцевому порядку, як личить культурному народови. Так святкувала українська пітсбурґська громада з Нортсайд. Рано в українській гр.-кат. церкві було по Службі Божій поминальне богослуження за поляглих героїв. Всі вірні переповнили церкву, всі товариства явилися в відзнаках з прапорами, а Січовики в одностроях. о. Вол. Козоріз сказав прекрасну проповідь. Живим описом пожертвовання і посвяти борців за волю нашої Вітчини він так зворушив серця всіх, що ніхто не міг здержатися від сліз і великого жалю за жертвами української визвольної боротьби. При відправі панахиди співав парохіяльний хор, диригований професором І. Корбецьким. Також переведено в церкві збірку на інвалідів.

Щодо концерту обмежуюсь до найконечнішого. На перше місце в продукціях концерту висувається запрошений гість, наш славновісний американський соловій-баритон Михайло Зазуляк, котрий відспівав низку пісень зі свого репертуару.

Супровід на фортепяні виконала по мистецьки панна Ціміхуд, донечка професора Ціміхуда.

Не меньше признанне належиться головному і найважнішому виконавцеви нашого Листопадового Свята, тобто Хорови „Бандурист" при українській греко-католицькій парохії св. Юрія на Норт Сайд в Пітсбурґ, Па., під орудою професора Івана Корбецького. Кажу сміло, не боючись пересади, що співочі продукції цього хору перевищають о ціле небо пописи кождого пересічного парохіяльного хору. Його дірігент проф. Корбецький не вдоволяється тими музичними відомостями, які виніс зі школи, але безустанно працює дальше над собою і над своїми співаками і співачками. Се видко найкраще на відданю композицій Олександра Кошиця. Вони самі собою здаються легкі, а коли їх співає хор Кошиця, звучать чарівно-мельодійно. Але коли їх стане наслідувати який з наших парохіяльних хорів, то виходить така карикатура, що дивуєшся, як то можливо такі гарні пісні так псувати. Не всякий хор, хочби й найліпший, потрафить віддати мельодію хору Кошиця. До того потрібні і Кошицева дириґентура і голоси добору Кошиця. Кошиць ніколи не брав до свого хору першого ліпшого голосу з вулиці без попередного довголітного вишколення. Тому то парохіяльні чи інші хори з принагідними співаками по кількох доривочних пробах ніколи не годні віддати пісень хору Кошиця. Се потрафить тільки дирігент з висшою музичною освітою і хор з вишколеними голосами по довголітній практиці. Саме таким дирігентом є професор І. Корбецький і таким хором є його хор „Бандурист". Підношу се тут тому, бо програма концерту обнимала аж вісім музичних композицій самого О. Кошиця, і від влучного виконання сих композицій залежав і успіх цілого концерту.

Заслугують ще на увагу сольові співи, а то: сопраністки панни Катерини Матіяшовської в „Ой не світи місяченьку" і тенора о. Володимира Козоріза в Кошецевім „Ой у полі Баришполі" та в композиції Гайворонського „Ой нагнувся дуб високий".

До концерту гармонійно достроїлися і дві промови: одна вступна о. В. Козоріза і друга святочна о. д-ра Миколи Копачука. У свому вступнім слові о. Козоріз вказав на важність хвилі, зазначуючи, що лиш дикун забуває на своє вчора, а культурна нація ніколи не забуває на свою славну бувальщину і з неї черпає натхнення для своєї будуччини. Лиш нарід, що має славне минуле, може сподіватися ще славнішого майбутнього. Віддаючи поклін героям ще недавної боротьби за волю нашої Рідної Землі, ми тим самим кладемо твердші основи під нашу недалеку вже кращу будучність.

У своїй святочній бесіді о. Копачук розвинув перед слухачами ясні образці з історії повстання Західно-Української Держави і її тяжкої та геройської боротьби з наїздом польським, та її впадку. Дальше промовець зачеркнув образець теперішнього політичного положення нашого народу на всіх українських землях і закінчив палким зазивом до праці над більшою освітою нашого народу та до єдности і згоди. Бо лиш висша національна свідомість і безумовна національна єдність і згода прискорять прихід дня нашого остаточного визволення зпід чужої кормиги.

Перед закінченнем о. Козоріз прочитав протест проти польських звірств в дні 1 листопада с. р. у Львові і взагалі в Галичині, який присутні повстаннем з місць ухвалили одноголосно вислати на руки секретаря державного Ф. Келоґа у Вашинґтоні.

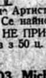
Се гарне й величаве всенародне Свято причинилося дуже богато до поглиблення нашої національної свідомости і скріплення між нами почуття єдности і братерства. Закінчилося одушевленим відспіванням „Ще не вмерла Україна". Публика надзвичайно задоволена розійшлася домів зі щирим почуттєм вдячности для всіх тих, що потрафили влаштувати таке гарне й поважне свято. А було на цьому концерті кромі Пітсбурщан також багато Українців околичних з Мікізракс, Карнеґі, Ембрідж, Ню Кенсінґтон, Арнолд і ин.

Александер Сташко.

Гарна Різдвяна Новість!
ПРАВДИВІ ЯСЛА І НАРОДЖЕННЯ ХРИСТА.
ВСІХ 27 ОБРАЗКІВ — ЛИШЕНЬ $3.95.

Гарна новість, перший раз в Америці що лишень спроваджена з Европи. Є се Правдиві Ясла з колискою Христа, гарного викінчення, вказуючі, де Христос народився. Подивіться на сей образ, котрий показує цілу історію народження Христа, складаючийся з 27 образків, всі гарно викінчені: Тут побачите Ясла з дерева, дах з соломи і соснового дерева, ясла з Христом, св. Марія, св. Йосиф, Три королі, Пастирі, верблюд, корова, осел, вовк і 17 ягнят. Всі коло ясел Христа прославляють Його. Кождий образець є старанно викінчений і виглядає як живий. Де не положите сі ясла, вони прикрасять вашу хату і внесуть святочне чувство. Се не є забавка, а правдива річ на многі літа. Сподобається не лишень вам, але і вашим знакомим і та сусідам. Сей цілий гарний образець коштує що найменше $15 — ми однак продаємо його по спеціяльній ціні $3.95.

ДАРОМ ДЛЯ КОЖДОГО, хто пришле сейчас замовлення, дістане Артистичну Рожу у вазонку, котра 24 годин наперед предскаже погоду. Се найновійший гарний барометер.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ, лишень витніть се оголошення і зашліть враз з 50 ц. на пересилку, заплатите $3.95 почтареви при відборі сих Ясел.

STAR NOVELTY COMPANY
6303 Michigan Avenue Dept. S. Detroit, Mich.

ХИМЕРНА ДОЛЯ ВЕЛИКИХ МУЖІВ.

Недавно появилася на німецькому книгарському ринку нова книжка відомого автора Бальдера Ольдена. Цікава вона тим, що змальовує основника німецьких кольоній в Африці Карла Петерса зовсім в інакшому світлі, ніж те, в якому цей останній був дотепер поставлений на очах німецької суспільної опінії. Карло Петерс, це один із тих великих мужів, які стоять ще живо в памяти німецького народу. При кінці минулого століття зосереджував він на собі увагу цілого тодішнього політичного світа своїми намаганнями придбати своїй батьківщині кольонії в Африці. Ті намагання стрінулися з завзятим спротивом не лише з боку залізного канцлера Бісмарка, але що більше, зі сторони преси та публичної думки. Йому закидали надмірну жорстокість супроти туземного населення, що проявлялася головно в бичуванні та катуванні непослушних племен. Знеохочений та позбавлений всякої підтримки уряду, зрікся Петерс свойого становища державного комісаря кольоній та вимандрував до Англії, де заснував англійсько-німецьке товариство для експльоатації „золотої" Родезії. Повернувши відти знову до Африки та прослідкуючи нові копальняні райони, помер він в огірченні та глибокому жалю до своєї вітчини. Нині, в трицяту річницю „Петерсової кампанії", появляється твір, який реґабілітує великого німецького патріота-діяча в очах німецької суспільности, опираючися на багацтві біоґрафічного матеріялу. Обставина, що Німеччина є позбавлена по війні всяких кольоніяльних придбань, грає тут неабияку ролю.

З ТАЇН КОРПОРАЦІЇ „БАТОРІЯ".

В Каліші увязнено 4 „золотих молодців", а це: Томашівського, братів Ружицьких і Кришевича, всіх з Варшави, котрі, послугуючись фальшивими леґітимаціями корпорації „Баторії" у Варшаві, збирали датки на будову академічного дому тої корпорації. Зручні обманці натягнули легковірних людей на суму 60 тисяч золотих.

ДИТЯ, СПАЛЕНЕ ЖИВЦЕМ.

В замкненому помешканню Анни Кузьмин в Лясовиках біля Бродів повстала пожежа. В кімнаті, де горіло, находилася її пятилітня дитина, котра не могла видістатися з хати і впала жертвою шаліючого вогню.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Збірка на інвалідів на Листопадовому Святі, що відбулося 18 листопада 1928 р.

Жертви на галі зложили слідуючі: по $10: П. Жовнірчак, І. Кобеляк (крім того, що виступив з орхестрою, дав сей дар — ось гарний примір, артисти-патріоти), К. Савяк; по $5: Д. Островський, С. Мусійчук, М. Боруцький, М. Белегай, Преосв. Владика Теодорович, д-р В. Сіменович, д. Андроник; по $2: П. Щербатий, Катерина Щербата, А. Горох, А. Мрака, І. Побуцький, Д. Шумовський, К. Гавличинський, І. Карпа, Д. Чікловський, М. Леськів, П. Катерка, М. Кравс, Д. Гой, о. В. Драпак, П. Кудиняк, Ю. Небор, Н. Моранець, Д. Гіжовський, Н. Читвінський, О. Яремій, М. Гірняк, А. Кухарський, Н. Пікульський, С. Куропась, Т. Подола, М. Гринишин, С. Кохановський, Н. Мухаїр; по $1: П. Плюта, В. Липовий, І. Баран, Г. Березовський, Я. Гладій, В. Саган, С. Зеліпка, Ева Зеліпка, І. Ляшук, І. Стефанюк, А. Ханасик, П. Кульпак, Т. Хоптяк, Н. Засідьбіда, І. Скульський, О. Чайковський, І. Марущак, М. Магдзяк, Г. Сенів, Ант. Мегалівна, П. Луців, Д. Когут, Г. Олешко, Д. Шостак, Юлія Небор, М. Сигерич, Н. Шемердяк, Т. Яремцьо, В. Засадний, Я. Басс, Н. Тимуш, Г. Білецький, С. Тимець, Марія Хариш, В. Мурин, І. Худин, С. Дзюрдзевич, П. Баґрій, С. Баґрій, В. Кирилюк, М. Беднарчик, М. Чуба, о. І. Коцан, І. Баґрій, В. Щурко, Й. Лоханський, С. Миленький, Т. Шпикула, О. Нисевич, М. Гуцул, С. Прокопів, О. Зеліпка, І. Лесько, А. Станько, О. Пташник, В. Цимбаліст, П. Хомин, М. Гуміняк, М. Семків, Г. Нагорняк, П. Савіцький, Маланя Федул, І. Собенко, С. Собенко, В. Тимчук, О. Штогрин, Ірина Корпан, О. Капустяник, Л. Попадюк, В. Зеліско, О. Гусар, О. Олешко, Міська Степанчук, Ю. Кріль, А. Любезна, Н. Козак, Р. Бігун, М. Недоляк, В. Дорош, А. Цебак, В. Заготунець, С. Юрчак, Іванка Подола, М. Карман, Т. Гавицюк, М. Васильовський, І. Осідач, О. Коцовський, Н. Олійник, Н. Батюк, М. Сарабун, Е. Скородинський; по 50 цнт.: І. Хомяк, М. Золотинець, А. Ворвкун; по 25 цнт.: Мар. Вінтоник, Ю. Візерканяк; дрібні датки $1.60; при спільній вечері $1.50. Крім цього д. К. Савяк дав дітям школи з Савт Сайд-у $10 на цукорки за гарні співи. Куплено цукорків за $3.50, а $6.50 долучено до збірки. П. Савякови за се щира подяка. При спільній гостині зібрано $15 на політичних вязнів, що осібно вже вислано через Обєднання, і $9.50 на часопис „Сурма", орган У. В. О.

Всього зібрано на галі $217, а при вході пані С. Візерканяк і пані С. Когут продавали кокардки, що принесло $25.50, за що їм честь і подяка. — Разом зібрано $242.50.

Гроші вислані до краю через „Обєднання" за винятком коштів по влаштованю свята.

Президія Комітету обєднаних укр. нац. товариств міста Шикаґа і Комітет Свята і віча: **Петро Жовнірчак**, предс.; **Стефан Мусійчук**, секр.; **Іван Побуцький** (б. член У. А.), кас.; **Інж. Степан Куропась** (б. член У. А.), **Никола Читвінський**, **Павло Хомин**, контрольори.

БОРОТЬБА З АЛЬКОГОЛЕМ.

Страшне пянство, яке під большевицькою владою поширилося серед населення, примусило саму таки владу розпочати боротьбу з тим нещастям. По цілій Україні відбуваються наради, віча й конференції, присвячені боротьбі з зеленим змієм. Всі конференції ухвалюють замикати шинки.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ОБЕДНАННЯ.

(4)

Рідна Школа в краю.

Мишуга: З рамени екзекутиви запрошено на сегоднішне засідання делегата Рідної Школи п. Льва Ясінчука, щоби тут в його присутности обговорити деякі справи, що відносяться до Делегатури Р. Ш. як і Рідної Школи взагалі.

Пан Ясінчук заявив, що н засідання приїде. Але вчера надіслав письмо з Пітсбурга з повідомленням, що задля браку грошей на дорогу на засідання не прибуде, але зате висилає реферат.

РЕФЕРАТ ДЕЛЕҐАТА Л. ЯСІНЧУКА ПРО РІДНУ ШКОЛУ.

„Не вже тобі на таблицях залізних
Записано в сусідів бути гноєм,
Таглом у поїздах їх бистроїздних?"

Щоби охоронитися в майбутности від усяких несподіванок і випадковостей, мусить український нарід творити й розбудовувати своє життя з доцільною пляновістю. Свідоме творення національного життя проявляється у трох напрямках: культурно-освітному, економічному й політичному. Котрий з них важніщий — годі сказати. Це залежить від ріжних умов. Такий досвідний будівничий власної державности, як чеський Масарик, каже, що „освітний шлях, це визвольний шлях, що веде до кращої майбутности". На всякий випадок треба, щоби ті напрямки себе не перехрещували, щоби вони йшли поруч себе і доповнювали себе. Добрий освітний та економічний стан сприяє веденню корисної політики, а добра політика причиниться до здигнення культурного й економічного стану.

Одначе не забуваймо, що живемо в часі думки, що народ, який від себе не дає ніяких цінностей у загально людську скарбницю поступу, стається народом непотрібом серед людської громади. Коли ми з другого боку глянемо на наше національне минуле, побачимо, що життя творили й розбудовували не магнати своїм богатством чи походженнєм, не помислові купці своєю помисловістю, тільки одиниці, з виробленою сильною волею, люде характеру і чину.

Щоби можна плекати людські характери та розвивати національні питоменности, на це треба мати в своїх руках той варстат, де різьбиться людські душі, плекається ідеї, які мають людину проводжати впродовж її життя, де сталиться характер і набувається знання. Треба мати в своїх руках школу. Але школа має бути своя, не відірвана від життя, не позбавлена всего того, що дитині від самих початків було миле і цінне. Школа має привязати дитину, будучого громадянина до народу, з якого вона вийшла, викликати любов до всього, що рідне, мусить вказувати ту мету, до якої змагає кожний нарід, що прямує до свободи й незалежности. Тому то кожний нарід, кожна держава звертає свою головну увагу на школу. Польська громадська опінія висловила думку, що польська держава мусить бути певною двох чинників, а саме: уряду й школи. Маючи таку ціль — іде польське громадянство в допомозі свойому урядові до здійснення тої засади. Іде консеквентно і неперервно. Українська державна школа на українських землях під Польщею так якби не істнувала. Всякі спроби з боку Українців — спинити денаціоналізаційний похід проти нас, не могли, щоб за народні податки міг плекати нарід свою культуру, свої ідеали, — остають без вислїду. Боротьба за українську школу приняла в Польщі познаки хронічности. Зона ледви чи покінчиться скорше, як з настанням власної державности.

Одначе нам не можливо вижидати аж до тої пори. Бо, коли втратимо молодь, не буде кому будувати держави. Мусимо заподадпво ратувати кожну діточу душу, витворювати борців і свідомих громадян. Всі поневолені народи, які жили в подібних умовах, творили **приватну школу своїми засобами**. Так робили Німці, Чехи, Жиди; роблять це Поляки ще й сьогодня, хоч мають свою державу.

В українському народі ця ідея не нова: творити своїми засобами свою школу. Нарід творив її за часів козацької держави, творив її і за часів приналежности до історичної Польщі. Колишня острожська, чи пізніща могилянська академія, колеґії, школи братств та василіянські вказують, що в українському народі жевріє охота до науки й освіти, змагання поступати в парі з культурною частиною людства.

Коли український нарід найшовся в подібних історичних умовинах, він видвигнув теж думку творити свою Рідну Школу. Власною витревалістю жертвенністю і працею створив він поважну інституцію, „Рідну Школу". Вона становить завязок і рами такої української школи, яка має виховати народові свідомих і корисних громадян, здібних до ініціятиви й чину в шуканні нових доріг для добра і щастя нації і витворити громадян, для яких булиби безвартісними всякі провізорії і безплодні всякі спроби обезсилення нашого народу шляхом насильних законів; витворити громадян, через яких почував би себе український нарід на своїх землях народом хазяїном.

Під ріжними видами проіснувало товариство 47 років, примінюючи свою діяльність відповідно до часу і потреб. Сьогодня воно признане найвищим чинником українського національного шкільництва на українських землях під Польщею. Очевидно — це не за саме удержання приватних виховних заведень, а за те, що нема справи шкільництва на тих землях, на якій не спинивсьби зір і гадка тих людей, що зорганізовано громадою покликані держати руку на живчику національної душі. Доробок, на жаль, не великий, ще не такий, як його вимагає потреба і час. Біля 30,000 повнолітних членів, 10 діточих садків, 17 захоронок, 47 народних шкіл, 10 фахових, 10 гімназій, 5 семінарій, 6 бурс, разом 105 виховних заведень з кінцем червня 1928. Крім цього ріжні довше чи коротше тріваючі курси, курси для неграмотних, українознавства, освітні, кооперативні, діточі бібліотеки, організація діточих громад, щадничих кас; кооператив, аматорських гуртків та інших уладжень, які приручують молодь до будучої громадської праці; видавництво шкільних, діточих і наукових книжок, — це матеріяльний добуток і праця „Рідної Школи". Деякі ділянки слабо розбудовані, деякі неткнуті, а причина цього та сама, що спиняла нам розвиток на протязі нашого історичного життя: недостача грошей. Нема в нас магнатів. Натомісць є в нас безліч потреб, які ставить розвиток, а які треба заспокоювати бездержавній нації скромними датками тих, що мають почуття одвічальности перед будучністю тих, які свідомі, що перед історією відповімо не тільки за те, що ми зробили, але й за те, що ми занедбали.

(Дальше буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВАНДЕРҐРИФТ, ПА. Отсим повідомляється усіх членів Бр. св. Петра і Павла, від. 110, що річний мітінг відбудеться дня 16 грудня, в домі Тимка Русицького, в годині 2-ій пополудни. Усі члени мають прийти на річний мітінг, бо буде вибір уряду. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Андрій Блавущак, предс.; Іван аЗтольницький, секр.

ЕКСПОРТ, ПА. Бр. св. Василія, від. 101, повідомляе своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в год. 2-ій пополудни, в домі Ф. Звіря. Кождий член мається явити на сім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Мачержак, пр.; І. Зілер, кас.; Ф. Звіри, секр.

ЛІЧБУРҐ, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 360, повідомляе всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться 16. грудня, в год. 1-ій пополудни в домі Михайла Ставоровського. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо буде вибір уряду на рік 1929. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Д. Марчук, секр.

НАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 95, повідомляе всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 1-ій попол., в домі Профира Зґоби, 24 Пени Ален. роситься кождого члена і членкиню явитись на сей мітінґП, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на рік 1929. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Никола Ґіль, предс.; Тимко Гурин, секр.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорожська Січ, від. 385, повідомляе своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 1.30 пополудни, в Укр. Домі Просвіти, 700 Jackson і Sumer St. N. E. Є важні справи до полагодження. Буде справозданне з діловодства товариства і вибір уряду на 1929 рік. Будемо принимати нових членів без оплати вступного тому користайте з нагоди і приєднуйте нових членів. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітінг. — Олекса Козак, предс.; Йосиф Ґреськів, секр.

ТЕРНОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 114, повідомляе, що річний мітінг відбудеться дня 16. грудня. Проситься всіх членів явитися на тім мітінгу точно в 2-ій годині пополудни, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся на мітінгу член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Санчук, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Відділ 350 повідомляе своїх членів, що річний мітінг відбудеться 16. грудня, в 5-тій годині вечером, в тій самій гали, де і все. Порситься членів прибути на час задля того, що буде вибір уряду на 1929, то забере богато часу. Члени, не явившись і не вирівнаші своїх вкладок, будуть суспендовані, а також будуть підлягати карі, член 1 дол., урядник 2 дол. — Мих. Сливінський, пр.; Йосиф Тирчик, кас.; Стефан Корівчак, секр.

АЛИКРІПА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляе всіх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в 2-ій год. пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо буде вибір уряду. Будемо принимати нових членів без вступного. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Биц, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ио. Кр., від. 34, повідомляе членів, що річний мітінг відбудеться дня 16. грудня. Буде вибір уряду на 1929 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости на річнім мітінгу. Не грозиться а проситься членів прийти на сей мітінг. — М. З., секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 164, повідомляе своїх членів, що річний мітінг відбудеться 16. грудня, точно в год. 3-ій попол. Проситься всіх членів прийти як оден на сей мітінг. Буде справозданне уряду і контр. комісії, а відтак вибір уряду на рік 1929. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому користайте з нагоди і приєднуйте в члени своїх знакомих і рідних. Не явившийся член на мітінгу підлягає карі 1 дол.. — М. Вітів, предс.; Г. Мисак, секр.; П. Шут, кас.

РОСФОРД, О. Повідомляється всіх членів Бр. св. Михаїла, від. 235, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 16-го грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. Кождий член обовязаний явитись; не явившийся член заплатить кару після ухвали. Уряд братський дасть звіт із господарки за сей рік. Буде вибір нового уряду. Позаяк річний мітінг кождого року забирає богато часу, тому проситься тих членів, котрим буде вигідно, щоби заплатили свої вкладки втижни на руки секретаря або касієра і тим скоротили збиранне вкладок на мітінгу. — Петро Маховський, пр.; Ігнатій Кушнір, кас.; Николай Проць, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляе всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, точно в год. 7-ій вечером, під ч. 142 Orr St. Проситься всіх членів прийти на мітінг, бо буде вибір уряду на 1929 рік. Контр. комісія здасть справозданнє. — П. Береза, секрр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляе усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в У. Н. Домі, 1523 Гікори ул., в годині 1-ій пополудни. Контр. комісія здасть справозданне за 1928 рік, відтак буде вибір уряду на 1929 рік. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Проситься всіх членів прибути на час. Довгуючі члени повинні вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Ів. Добромільський, предс.; Мих. Кульчицький, кас.; Теодор Владика, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274, повідомляе усіх членів і членкинь, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, точно в год. 3-ій пополудни, в гали укр. правосл. церкви, 1915 Росел Евеню. Проситься усіх членів прибути на сей мітінг, бо є много справ до порішення. Не явившийся член буде караний 1 дол. Контрольна комісія здасть справозданне, а відтак буде вибір уряду на 1929 рік. Будемо принимати нових членів. — Г. Сухар, предс.; Ів. Мирдич, кас.; Павло Ґула, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Подільська Січ, від. 141, повідомляе, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, зараз по Сл. Божій, на гали парафіяльній при Кліперт і Едвард Евеню. Урядники здадуть звіт з 1928 р., а відтак буде вибір уряду на 1929 рік. На сі збори обовязком є кождого члена прийти і привести хоч по одному новому членови. Проситься всіх членів принести щиру жертву на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі. — Ст. Чорний, секр.

ҐВІЛІНҐ, В. ВА. Сестр. Пр. Діви Марії, від. 212, повідомляе своїх членкинь, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16 грудня, точно в годині 4-ій пополудни, в гали церковній на 42-ій улиці. Обовязком є кождої членкині явитися на сей мітінг. Не явившася членкиня заплатить 50 ц. кари, а урядничка 1 дол. — К. Бліщ, предс.; М. Вітенько, кас.; А. Щелева, секр.

ОРМРОД, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. О. Николая, від. 124, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 3-ій попол. Проситься усіх членів явитись точно в означений час, бо є богато справ до полагодження. На сім мітінгу буде справозданне секретаря і касієра та вибір уряду на 1929 рік. Не явивщийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. Пригадується членам, що кождий є зобовязаний платити одного доляра на рік на Сиротинець, тож проситься принести на сей мітінг. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістануть суспендовані. — Іван Мелета, предс.; Дмитро Бала, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Михаїла, від. 140, повідомляе своїх членів, що річні збори відбудуться 16. грудня, в церковній гали на Вест Рейн Евеню. На сі збори повинен прибути кождий член; котрий не прибуде без важної причини заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Довгуючі мають вирівнати свої залеглости. Уряд здасть звіт по чім відбудеться вибір уряду на рік 1929. — Іван Рудик, предс.; Іван Кравець, секр.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 13, повідомляе всіх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 21. грудня, в Укр. Клюбі, 2303 — 4-та Евеня, в год. 2-ій пополудни. На сім мітінгу буде справозданне фінансове, опісля буде вибір уряду на 1929 рік. Кождий член повинен прибути на сей мітінг. Не явившийся член без важних причин буде підлягати карі після статута. — В. Вовчук, предс.; В. Дзюмбила, кас.; В. Футулуйчук, секр.

НОРТҐЕМПТОН, ПА. Отсим повідомляється всіх членів і членкинь Сестрицтва св. Ольги, від. 318, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в гали церковній, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів і членкинь прийти на мітінг та вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде справозданнє уряду і вибір уряду на 1929 рік. Не явившийся член чи членкиня буде караний після статута.—Теодора Демчук, предс.; Юлія Сидор, кас.; Іван Брощак, секр.

ФАРЕЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 285, повідомляе всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 16. грудня. Проситься всіх членів вирівнати свої залеглости. Не явившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. Буде вибір уряду на 1929 рік і інші важні справи. Мітінг відложено на 3-ту неділю тому, що на 15-го є пейда, то щоб кождий член мав змогу вирівнати свої залеглости. — Данило Кучмак, предс.; Васько Гладьо, кас.; Николай Забич, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляе своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, точно в год. 7-ій вечером. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінг на час, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1929 рік. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Ленінський, предс.; Іван Цьокан, кас.; Ст. Козловський, секр.

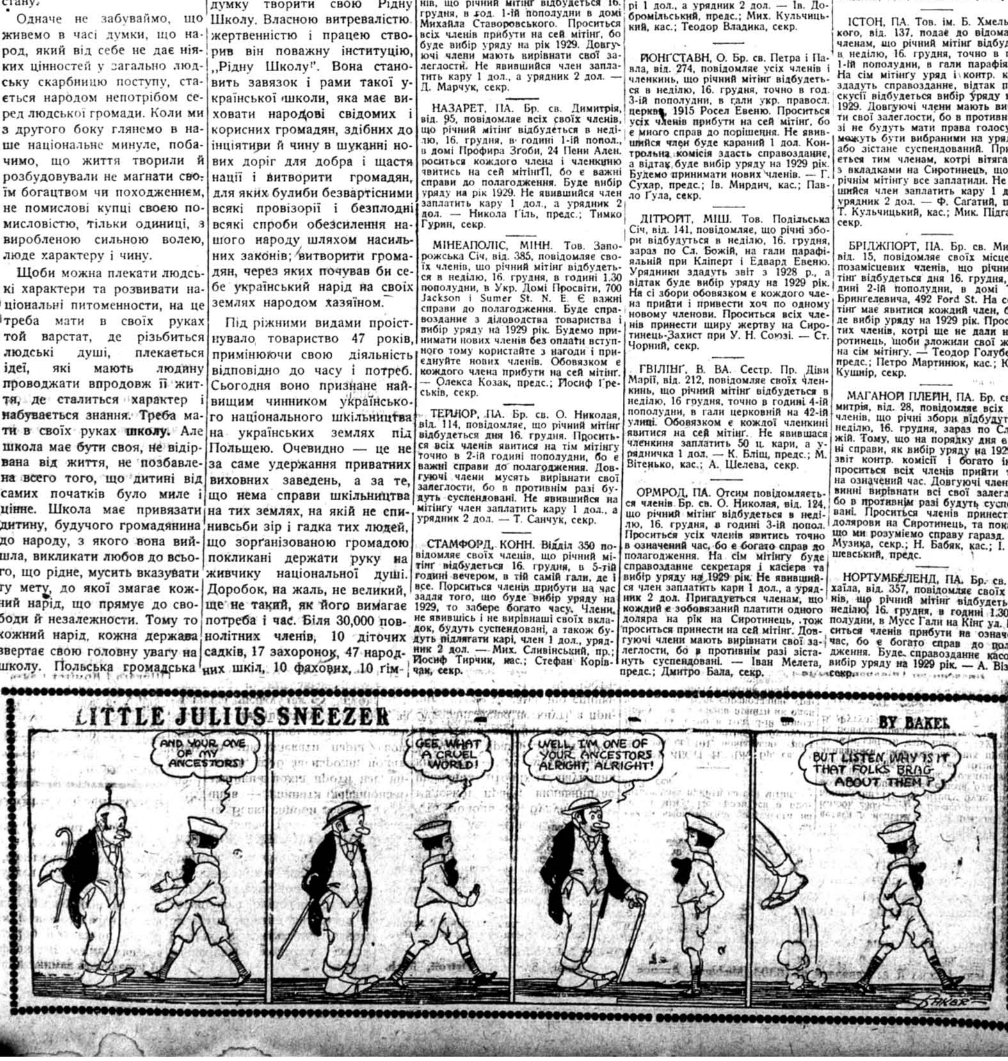
СМОК РОН, ПА. Бр. св. Георгія, від. 135, подає до відома своїм членам, що річний мітінг відбудеться 16. грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на мітінг і вирівнати свої вкладки. Коли без важної причини член не явиться на мітінгу, заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Павло Цапар, предс.; Андрій Підкалицький, кас.; Антін Клим, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, подає до відома всім членам, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали парафіяльній. На сім мітінгу уряд і контр. комісія здадуть справозданне, відтак по дискусії відбудеться вибір уряду на рік 1929. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі не будуть мати права голосу і не можуть бути вибраними на урядника, або зістане суспендований. Пригадується тим членам, котрі вітягаються з вкладками на Сиротинець, щоби на річнім мітінгу все заплатили. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Ф. Саґатий, предс.; Т. Кульчицький, кас.; Мик. Підгайний, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15, повідомляе своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться дня 16. грудня, в годині 2-ій пополудни, в домі Тимка Бринґелевича, 492 Ford St. На сей мітінг має явитися кождий член, бо буде вибір уряду на 1929 рік. Проситься тих членів, котрі ще не дали на Сиротинець, щоби зложили свої жертви на сім мітінгу. — Теодор Голубенний, предс.; Петро Мартинюк, кас.; Юлько Кушнір, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 28, повідомляе всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, зараз по Сл. Божій. Тому, що на порядку дня є важні справи, як вибір уряду на 1929 рік, звіт контр. комісії і богато інших, проситься всіх членів прийти точно на означений час. Довгуючі члени повинні вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів принести по долярови на Сиротинець, та покажім, що ми розуміємо справу гаразд. — І. Музика, секр.; Н. Бабяк, кас.; І. Грушевський, предс.

НОРТУМБЕЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляе своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 16. грудня, в годині 1.30 пополудни, в Мусс Гали на Кінґ ул. Проситься членів прибути на означений час, бо є богато справ до полагодження. Буде справозданне касове і вибір уряду на 1929 рік. — А. Візний, секр.

ЖАРТИ.

Батько (приловив парубка, як цілував його дочку): А! я вас навчу цілувати мою дочку!

Парубок: Уже запізно, я вже навчився!

—o—

Учитель: Яке сотворінне є людині найближче?

Ученик: Блоха, пане професор.

—o—

— Не розумію, чому ти кажеш, що Кобилка прислужився для людства?

— То ти не знаєш, що він покинув медицину?

—o—

Пересторога.

Автомобілева дорога в однім місці закручує нараз вправо, потім відразу на ліво тай далі не йде зовсім просто.

— Чомуж не поставите тут у якімсь місці таблиці з пересторогою? — питає подорожній місцевого чоловіка.

— Є така таблиця, пане.

— Де?

— А там на горі, бачите, пане, є таблиця варстату з написю: „Направа автомобілів"!

—o—

— Тому два місяці я дуже любила Миколу, нині не люблю його на очі. Як то мущини зміняються!

—o—

Польський ксьондз зійшовся з рабіном. Заїдаючи шинку, ксьондз питає рабіна:

— Коли ви зїсте кусник шинки?

Рабін відповів:

— На вашім весіллю.

—o—

Бідна дівчина приходить до газдині і каже:

— Я прийшла до вас, бо чула, що вам потрібна наймичка.

Газдиня відповідає:

— Нині я вже взяла якусь, та ще не знати, чи буде добра. Прийди після завтра.

— Після завтра я вже буду у Петра Загорбочного.

— То чогож ти пхаєшся до мене? — газдиня питає серди-то.

— Я на завтра, бо знаю, що жадна наймичка не видержить у вас 24 годин.

—o—

Чоловік (до молодої жінки): Але то ти спекла нині тверді паляннички! Відки ти взяла муки на них?

Жінка: З мішка, що коло дверей.

Чоловік: Я так і думав. То мішок із гіпсом!

—o—

Лікар: Дуже мені прикро, але мушу вам сказати, що хоч ваш чоловік видужає, то вже таки не моггиме працювати.

Жінка: Зараз скажу це йому, пане доктор. То-то він утішиться!

—o—

— Чи ти завважив, як він змінився по шлюбі: не курить, не пе, не клене.

— Так, жінка робить це все за нього.

—o—

Полісмен (до прохожого, що ходить за ним крок в крок): Пане, що то значить, що цілий день ходите за мною?!

— То зі страху, бо моя жінка погрожує мені, що вбе мене.

—o—

Славний природник Олександер Гумболт (1769—1859) підчас побуту в Парижі сказав лікареві Бляншетові, що хотів би обідати в товаристві божевільного.

— Це дуже легко — відповів лікар, спеціяліст божевільних — прошу лише зайти завтра до мене на обід.

— Дуже радо.

На другий день сидів Гумбольт при столі лікаря, а напроти нього сиділо двох зовсім незнакомих зі собою гостей. Один був зодягнений зовсім на чорно, в білій краватці, погляд його був холодний а голова лиса. Він сидів і пив а не говорив ні слова. Другий мав розкуйовджене волосся, був у переношеному одязі, їв поривисто і між тим розказував найріжніші пригоди з усіх часів і країв. Як подали десер, Гумбольт звернувся до господаря і сказав:

— Дякую вам, ваш божевільний дуже забавив мене.

— Як жеж це? Таж він не говорив ні словечка. Той, що говорив богато, то не є зовсім божевільний.

— Хтож це такий?

— Ви його не знаєте? Це Гонорій Бальзак (славний французький письменник).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади, теноровий голос, діріґент і учитель дітей. Адреса: 286-7
WASYL LWIWSKY,
RESTAURANT,
405 East 5th Street, New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКА католицька парохія Успенія Пр. Діви Марії в Бейон, Н. Дж., пошукує дяко-учителя. Платня після умови. Посада до обнятя сейчас. Прошу голоситись на слідуючу адресу: Rectory of St. Mary's Assumption's Ukrainian Catholic Church, 24 E. 25 St., Bayonne, N. J. 285-7

НА ПРОДАЖ ґросерня, є добре місце і на бучерню, конеровий штор коло школи, сей дім має 6 кімнат до мешкання і два штори в нім, гарадж на два авта, те все продається наслідком лихого здоровля. Голоситися до JOHN SMITH, 203½ State Street, Auburn, N. Y. 286-8

ВЗОРИ канва, нитки до вишивания D. M. C. і стемпоавні річи. Пишіть по катальоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1929 р. 5 найновіших стінних календарів з святами на кождий день за $1
Оден календар 30 ц.
Ілюстрований катальоґ висилається на бажання. KULYNITCH Ptg. CO., 418 E. 9th St., NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР! ШТОРНИКИ! ПОЗІР!
Щотільки отрималисьмо з краю
БРИНДЗЮ
Ціна 5 кільо $5.25; до шторів 20% опусту.
При замовленню треба посилати $2 завдаток, або цілу суму. 279—
GEO. MYCHUDA
1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на рік 1929
ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.
Маємо на складі 50 ріжнородних календаріз на 1929 рік. Календаріюм друкований по українськи, свята означені червоними буквами.
Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за доляра.
Шторникам, аґентам і для тих, що хотять занятися продажию календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За попередним надісланнем $5,00 вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисьте оглянули, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу: 245—
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Babies Love It
For all stomach and intestinal troubles and disturbances due to teething, there is nothing better than a safe Infants' and Children's Laxative.
MRS. WINSLOW'S SYRUP

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568